

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE ROBE U PREVOZU

I UVODNE ODREDBE

Član 1.

Prema ovim uslovima osiguravač osigurava, a osiguranik prihvata osiguranje robe u prevozu.

Osiguranik može biti samo lice koje ima interes da osigurani predmet - roba i interesi vezani za robu ne propadnu.

Ovaj interes osiguranik mora imati u trenutku nastanka osiguranog slučaja.

II ZAKLJUČIVANJE UGOVORA

Član 2.

Osiguranje robe može se ugovoriti zaključivanjem pojedinačnog ugovora ili zaključivanjem opšteg ugovora. Ako se drugačije ne ugovori, prava iz ugovora - polise nisu prenosiva na drugo lice.

Ugovor se može zaključiti u svoje ime i za svoj račun ili u svoje ime i za tuđ račun.

Zaključivanje pojedinačnog ugovora o osiguranju robe

Član 3.

Prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju robe, ugovarač osiguranja je dužan da osiguravaču prijavi sve okolnosti značajne za ocenu težine rizika, a koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate. Ugovarač osiguranja je dužan da stalno obaveštava osiguravača o svakoj promeni okolnosti koja može biti od značaja za ocenu rizika.

Ukoliko osiguravač utvrdi da je ugovarač osiguranja namerno netačno prijavio ili je prećutao okolnosti značajne za ocenu težine rizika, ima pravo da zatraži poništaj ili raskid ugovora u skladu i na način predviđen odgovarajućim zakonskim propisima.

Ako je ugovarač osiguranja učinio netačnu prijavu ili je propustio da da dužno obaveštenje, a to nije učinio namerno, osiguravač može po svom izboru izjaviti da raskida ugovor ili predložiti povećanje premije srazmerno većem riziku, u roku od mesec dana od dana saznanja za netačnost ili nepotpunost prijave.

Ove odredbe će se primenjivati i na osiguranja zaključena u svoje ime i za tuđ račun, ako su korisnici osiguranja znali za netačnost prijave ili prećutkivali okolnosti od značaja za ocenu rizika.

Osiguranik nema pravo da zaključi ugovor kojim prevoznike, skladištare i druge učesnike u prevozu oslobađa od odgovornosti za nastalu štetu, niti isti mogu imati korist iz

ovog osiguranja. Ugovor zaključen suprotno ovom načelu neće proizvoditi pravno dejstvo.

Član 4.

Pojedinačni ugovor se zaključuje pre započetog prevoza robe.

Pojedinačni ugovor o osiguranju robe može se zaključiti bilo da pismenu ponudu čini osiguravač bilo osiguranik.

Kad pismenu ponudu daje osiguravač, na osnovu podataka dobijenih od ugovarača osiguranja, ugovor je zaključen kad ugovarač osiguranja prihvati ponudu i dostavi osiguravaču prijavu za osiguranje u predviđenom roku.

Član 5.

Prijava za osiguranje mora da sadrži sve elemente koji su obuhvaćeni ponudom osiguravača, a naročito naziv osiguranika, podatke o predmetu osiguranja - vrstu robe, pakovanje, težinu, broj koleta, podatke o drugim interesima koji se osiguravaju uz robu, podatke o prevoznom sredstvu, relaciju prevoza, prijavljene rizike, iznos na koji se traži osiguranje, početak trajanja osiguranja.

Član 6.

Ukoliko prijava za osiguranje ne sadrži sve potrebne elemente, osiguravač može od ugovarača osiguranja zatražiti dopunu prijave sa elementima koji su neophodni za prihvatanje pošiljke u osiguranje.

U tom slučaju ugovor je zaključen kad osiguranik dostavi te neophodne podatke.

Član 7.

Ukoliko se prijava za osiguranje sadržajno razlikuje od elemenata datih u ponudi osiguravača, smatra se da ugovarač osiguranja daje novu ponudu.

Ako osiguravač ne odgovori na novu ponudu u roku koji je prema normalnom toku stvari potreban za ugovor, a u pitanju su osiguranja koja su uobičajena, smatra se da je ponuda prihvaćena.

Ne smatra se da je osiguravač prihvatio novu ponudu za osiguranje ukoliko prijavljeni rizici i priroda robe znatno odstupaju od rizika predviđenih ovim opštim uslovima i nomenklaturom roba predviđenih u tarifi.

Član 8.

Kad ugovarač osiguranja daje pismenu ponudu, ugovor je zaključen kad osiguravač prihvati takvu ponudu.

Ponuda ugovarača osiguranja mora da sadrži sve elemente predviđene u članu 5. ovih uslova.

Ako osiguravač ne odgovori na pismenu ponudu u roku koji je prema normalnom toku stvari potreban za odgovor, a u pitanju su osiguranja koja su uobičajena, smatra se da je ponuda prihvaćena.

Ukoliko osiguravač u predviđenom roku zatraži od ugovarača osiguranja dopunu podataka u odnosu na podatke

iz ponude osiguranja koji su osiguravaču neophodni za ocenu težine rizika i prihvatanja ponude, a ugovarač osiguranja ne dostavi tražene podatke, smatra se da ugovor nije zaključen.

Član 9.

U svakom slučaju, ugovor je zaključen kad ugovorne strane postignu sporazum o osuguraniku, osiguranom predmetu, osiguranim rizicima, približnom iznosu na koji se traži osiguranje, relaciji prevoza, prevoznom sredstvu, premiji osiguranja i uslovima pod kojima je izvršeno osiguranje.

Zaključivanje opšteg ugovora o osiguranju robe

Član 10.

Opšti ugovor o osiguranju robe zaključuje se u formi ugovora o otvorenom pokriću ili u formi otpisane polise.

Član 11.

Ugovor o otvorenom pokriću zaključuje se unapred, za osiguranje više pošiljaka istih osiguranika koji se prevoze u određenom periodu.

Ovaj ugovor je zaključen kad ga potpišu ugovorne strane.

Osiguravač ima pravo da iz ugovara o otvorenom pokriću izuzme robu čija se cena utvrđuje na tržištu (berzanske robe), kao i u slučajevima kada ugovarač osiguranja traži osiguranje za štete koje su isključene iz pokrića prema

opštim uslovima, a njihovo se osiguranje inače vrši prema specijalnim uslovima osiguravača.

Ovo pravo osiguravač ima u slučaju kad pruža osiguranje od rizika rata i štrajka.

Otpisnom polisom se vrši osiguranje većeg broja pošiljaka osiguranika na njihovu ukupnu vrednost, s tim što se svaka isporuka robe otpisuje do iscrpljivanja njihove vrednosti.

Ovaj ugovor je zaključen kad saugovarači postignu saglasnost o elementima ugovora predviđenim čl. 8 ovih uslova. I kad je zaključen opšti ugovor, osiguranik je dužan da osiguravaču prijavi u osiguranje svaku pošiljku, po pravilu pre njene otpreme.

III TRAJANJE OSIGURANJA

Član 12.

Ovo osiguranje stupa na snagu od trenutka kada je započet utovar u prvo prevozno sredstvo u momentu navedenom na polisi kao polazno, nastavlja se za vreme uobičajenog toka prevoza i završava:

-istovarom robe u skladište primaoca ili drugo krajnje skladište ili mesto uskladištenja u mestu odredišta navedenom u polisi ili istovarom u bilo koje drugo skladište ili mesto uskladištenja-bez obzira na to da li se ono nalazi u mestu odredišta navedenom u polisi ili pre njega koje je osiguranik izabrao za uskladištenje izvan uobičajenog toka prevoza, radi dostave ili raspodele, ili

-istekom roka od 7 dana računajući od dana kada je osigurana roba stigla u odredište navedeno u polisi, prema tome šta pre nastupi.

Roba ostaje osigurana i za vreme ležanja u usputnom skladištu zbog toga što postoje smetnje za isporuku, roba ostaje osigurana i za vreme ležanja u javnom skladištu ali ne duže od 14 dana od dana predaje robe tom skladištu.

Ako vozar preda robu javnom skladištu po nalogu osiguranika ili lica za koje odgovara osiguranik ili zbog njihove krivice, osiguranje prestaje predajom robe javnom skladištu osim ako se drugačije ne ugovori.

IV POLISA OSIGURANJA

Član 13.

Osiguravač je dužan da o zaključenom ugovoru izda polisu osiguranja i da je preda ugovaraču osiguranja.

Osiguravač može izdati certifikat osiguranja ili drugu ispravu o ugovoru, ukoliko se tako ugovori.

Osiguravač izdaje polisu osiguranja prilikom zaključenja ugovora ili u roku koji sporazumno utvrđuju osiguranik i osiguravač.

Smatra se da je ugovarač osiguranja prihvatio polisu ukoliko u roku od 48 časova ne stavi osiguravaču primedbu na njen sadržaj.

Ako je polisa izdata i predata ugovaraču osiguranja, osiguravač nije dužan da izvrši svoje obaveze iz zaključenog ugovora pre podnošenja polise, odnosno ako osiguranik učini verovatnim da je polisa izgubljena ili uništena - pre nego što dobije od osiguranika odgovarajuće obezbeđenje.

Član 14.

Polisa osiguranja mora da sadrži sledeće elemente:

- tačan naziv osiguranika i/ili ugovarača osiguranja,
- oznaku neprenosivosti ili prenosivosti, ukoliko je ugovoreno da je polisa prenosiva,
- osiguranje rizika,
- naziv robe (pakovanje, težinu ,broj koleta),
- osiguranu relaciju,
- datum otpreme pošiljke,
- podatke o prevoznom sredstvu,
- osigurani iznos i ugovorenu vrednost osiguranog predmeta, ukoliko je ta vrednost ugovorena,
- podatak o tome da li je osiguranje izvršeno na bazi plaćene premije ili ne,
- datum prijavljivanja pošiljke u osiguranje,
- datum izdavanja polise,
- podatak o broju izdatih originala polise,
- potpis osiguravača.

Ukoliko su ugovoreni neki posebni uslovi ili klauzule, polisa mora sadržati i te elemente.

Osiguranik je obavezan da plati Osiguravaču premiju osiguranja obračunatu na polisi ili nekom drugom dokumentu o osiguranju. Premija se plaća odmah, ukoliko se drugačije ne ugovori.

V PREDNOST POLISE U ODNOSU NA OPŠTE USLOVE I UGOVOR

Član 15.

Ugovorne strane mogu pojedina pitanja i drugačije regulisati opštim ili pojedinačnim ugovorom.

U slučaju neslaganja neke odredbe iz opštih ili posebnih uslova ili neke odredbe iz polise, primeniće se odredbe iz polise.

Prednost u primeni imaju ugovoreni, odnosno polisi priloženi uslovi i klauzule u odnosu na uslove i klauzule koje se unapred štampaju ili su sadržane na formularu polise, a ugovaraju se polisom ili joj se prilažu.

Član 16.

Smatra se da su stranke ugovorile primenu ovih uslova ukoliko u polisi osiguranja nisu navedeni posebni uslovi i klauzule.

Tarifom premija osiguravač reguliše slučajeve u kojima odstupa od ovih uslova. Ti slučajevi se odnose na pojedine robe čija priroda to zahteva i koje se osiguravaju prema posebnim uslovima osiguranja.

Osiguravač je dužan da ugovaraču osiguranja uruči opšte uslove i da to konstatuje na polisi.

VI PREDMET OSIGURANJA

Član 17.

Predmet osiguranja je roba u prevozu.

Roba je svaka stvar koja može biti predmet prevoza, čija se vrednost može izraziti u novcu, uključujući vozila i mašine koje se prevoze sopstvenim točkovima (PER-AX).

Predmet osiguranja mogu biti i drugi koji su vezani za prevoz robe, kao što su

- carina i troškovi carinjenja,
- troškovi transporta, skladištenja, špedicije, osiguranja i sl.
- očekivana dobit, osiguranje očekivane dobiti se ograničava na 20 procenata od vrednosti robe.

VII PRIMENA OPŠTIH USLOVA

Član 18.

Opšti uslovi se primenjuju na osiguranje robe u međunarodnom i domaćem prevozu.

a)Međunarodni prevoz

Pod međunarodnim prevozom podrazumeva se prevoz koji se obavlja na osnovu međunarodne prevozne isprave, odnosno kada se bilo otpremno bilo uputno mesto ne nalazi na teritoriji RS, odnosno BiH, ili kada se osigurava roba u tranzitu.

Pod međunarodnim prevozom,u smislu ovih uslova, podrazumevaju se i sledeći slučajevi

- prevoz proizvedene, doradene, oplemenjene i slične robe u slobodnoj carinskoj zoni, nezavisno od odredišta - da li se radi o domaćem ili stranom kupcu.
- prevoz robe koji je domaći pravni subjekat kupio na konsignacionom skladištu, carinskom magacinu i slično - uvozno ocarinjenje na osnovu prijave o zaključenom poslu.
- prevoz robe na teritoriji BiH kada je kupljena/prodata na caritetu, nezavisno od mesta, vremena izdavanja carinske deklaracije ili propratnice i carinskog postupka u celini.
- prevoz reeksportne robe,
- usklađenje robe posle završenog međunarodnog prevoza.

b) Domaći unutrašnji prevoz

Pod domaćim (unutrašnjim) prevozom podrazumeva se prevoz robe koji se obavlja u okviru teritorije BiH, odnosno kada se i otpremno i uputno mesto nalazi na teritoriji RS.

Način prevoza

Član 19.

Po ovim uslovima prihvata se svaki oblik kopnenog prevoza koji se vrši sledećim prevoznim sredstvima

- avionom, železnicom, kamionom, poštom

- cevovodom,

- rečnim plovnim objektima na unutrašnjim vodama

Ograničenje

1) Kombinovani pomorsko-kopneni i rečno-pomorski prevoz ne smatra se kopnenim prevozom.

2) Prevoz koji se vrši prevoznim sredstvom osiguranika nije predviđen ovim uslovima i može se posebno ugovoriti.

VIII ŠIRINA POKRIĆA

Član 20.

Roba u kopnenom prevozu može se osigurati od

1. osnovnih transportnih rizika - po klauzuli "osnovni rizici" ili

2. svih transportnih rizika - po klauzuli "svi transportni rizici" (AGAINST ALL RISKS-AAR).

U slučaju primene koju su širinu pokrića stranke ugovorile, smatraće se da su ugovorile pokriće od "osnovnih rizika".

Član 21.

1. Osnovni rizici

Ovo osiguranje pokriva, osim šteta isključenih iz osiguranja, gubitak ili oštećenje pošiljke koje se razumno mogu pripisati nekom od nabrojanih vanrednih spoljnih događaja, i to:

- a) požaru ili eksploziji,
- b) saobraćajnoj ili plovidbenoj nezgodi prevoznog sredstva (prevrnuće, sudar, udar, nasukanje, potonuće, pad i sl.),
- c) elementarnoj nepogodi (poplava, provala oblaka, grom, oluja, snežna mećava, odron zemljišta, zemljotres, vulkanska erupcija i sl.)
- d) prodoru rečne ili jezerske vode u vozilo, kontejner ili mesto uskladištenja isključivo dejstva slatke vode i uskladištenja na otvorenom i
- e) krađi, delimičnoj krađi i neisporuci celih koleta do kojih dođe zbog nastupanja jednog od navedenih rizika u tački 1. pod a, b, c i d

2. svi transportni rizici

Ovo osiguranje pokriva sve rizike gubitka ili oštećenja osiguranog predmeta, osim šteta isključenih iz osiguranja, koji nastanu kao posledica:

2.1. osnovnih rizika

- a) požara ili eksplozije,
- b) saobraćajnoe ili plovidbene nezgode prevoznog sredstva (prevrnuće, sudar, udar, nasukanje, potonuće, pad i sl.),

- c) elementarne nepogode (poplava, provala oblaka, grom, oluja, snežna mećava, odron zemljišta, zemljotres, vulkanska erupcija i sl.)
- d) prodora rečne ili jezerske vode u vozilo, kontejner ili mesto uskladištenja isključivo dejstva slatke vode i uskladištenja na otvorenom i
- e) krađe, delimične krađe i neisporuke celih koleta do koje dođe zbog nastupanja jednog od navedenih rizika u tački 2.1. pod a, b, c i d

2.2. Manipulativnih rizika

- a) gubitak ili oštećenje osiguranog predmeta nastalo za vreme ukrcaja ili iskrcaja sa vozila, ukoliko je rizik ukrcaja i/ili iskrcaja na osiguraniku,
- b) lom, cepanje, perforacija razna ambalaže-papirne, tekstilne, kartonske, plastične, metalne, staklene, drvene-sa curenjem i rasipanjem,
- c) ulubljenje, luštenje, ogrebotine i degormacije predmeta,
- d)lom šupljeg i ravnog stakla,
- e) miris, dodir sa drugom robom i materijama,
- f) curenje tečnosti-robe iz prevoznog sredstva-cisterni, tankera i sl.
- g)rasipanje napakovane i rifuzne robe,
- h) prokisuće, prokišnjavanje-dejstvo slatke vode,
- i) rđa, oksidacija, korozija,
- j) lom i oštećenje mašina, aparata instrumenata i njihovih delova prema „lom klauzuli“ a sve kao posledica nekog, osiguranjem pokrivenog vanrednog spoljnog događaja.

3. Kod osiguranja novca i drugih dragocenosti za vreme prevoza i prenosa (na godišnjem nivou) moguće je ugovoriti, uz AAR pokriće, i rizik razbojništva.

Član 22.

Ovo osiguranje pokriva naknade za spasavanje i zajedničku havariju, obračunatu ili određenu u skladu sa odredbama ugovora o prevozu ili merodavnim pravom i praksom, a što je preduzeto da bi se izbegla šteta ili je s tim u vezi kao posledica pokrivenih rizika osim onih šteta koje su isključene ovim osiguranjem.

Član 23.

Štete isključene iz osiguranja:

Ovo osiguranje ni u kom slučaju ne pokriva:

-gubitak, oštećenje ili trošak koji se može pripisati namernom postupku osiguranika ili lica za čije postupke odgovara osiguranik,

-uobičajeno isparavanje, redovan gubitak u težini ili zapremini ili uobičajeno habanje osiguranog predmeta,

-gubitak, oštećenje ili trošak nastao usled nedovoljnog ili neodgovarajućeg pakovanja ili nepripremljenosti osiguranog predmeta za prevoz (izraz „pakovanje“ u smislu ovih uslova uključuje i slaganje robe u kontejner ali samo ako se to slaganje obavi pre stupanja na snagu ovog osiguranja ili ako ga obavi osiguranik odnosno njegov predstavnik),

-gubitak, oštećenje ili trošak nastao usled unutrašnje mane ili prirodnog svojstva osiguranog predmeta,

-gubitak, oštećenje ili trošak proistekao zbog upotrebe neprikladnog vozila ili kontejnera za podoban i siguran prevoz osiguranog predmeta, kada je osiguraniku ili

njegovom predstavniku ta okolnost bila poznata u momentu ukrcaja u vozilo ili kontejner,

-gubitak, oštećenje ili trošak nastao neposredno zbog zakašnjenja čak i kad je to zakašnjenje nastalo zbog osiguranog rizika osim troškova naknadivih prema članu 22 ovih Uslova,

-namerno oštećenje ili namerno potupno ili delimično uništenje osiguranog predmeta protivpravnim delovanjem bilo kog lica,

-gubitak, oštećenje ili trošak prouzrokovan upotrebom u ratne svrhe, atomske ili nuklearne fisije ili fusije ili drugog oružja sličnog delovanja odnosno radioaktivne sile ili stvari, Ovo osiguranje ne pokriva gubitak, oštećenje ili troškove nastale zbog:

-rata, građanskog rata, revolucije, pobune, ustanka ili nekog drugog građanskog sukoba koji zbog toga nastane, ili bilo kog neprijateljskog akta od strane ratujuće sile ili protiv nje,

-zarobljavanja, zaplene ograničenja ili zadržavanja kao i posledica tih akata ili pokušaja da se oni izvrše,

-zaostalih mina, torpeda, bombi ili drugog ratnog oružja.

Ovo osiguranje ne pokriva gubitak, oštećenje ili troškove:

-koje su prouzrokovali štrajkači, radnici otpušteni s posla, ili lica koja učestvuju u radničkim nemirima, nasiljima ili građanskim nemirima,

-koji su posledica štrajkova, otpuštanja s posla, radničkih nemira, nasilja ili građanskih nemira,

-koje su prouzrokovali teroristi ili bilo koja lica koja deluju sa političkim motivom.

Član 24.

Roba u prevozu može biti osigurana i od pojedinih šteta koje su ovim opštim uslovima i klauzulom “svi transportni rizici“

isključene iz osiguranja (osiguranje dopunskih rizika, osiguranje specijalnih pošiljaka).

Ove se štete - rizici osiguravaju prema specijalnim uslovima koji se posebno ugovaraju i za koje se plaća dodatna premija osiguranja.

IX DUŽNOST OSIGURANIKA U SLUČAJU NASTANKA ŠTETE

Član 25.

Dužnost je osiguranika, njegovog predstavnika:

a) da preduzme razumne mere radi sprečavanja ili smanjenja štete,

b) da na odgovarajući način obezbedi i sačuva sva prava prema vozarima, skladištarima i ostalim „trećim licima“ kojija mogu biti odgovorna za nastalu štetu kao i

c) da se pridržava postupka predviđenog ovim uslovima
Osiguravač će, osim štete naknadive ovim osiguranjem naknaditi osiguraniku i svaki odgovarajući i razumno učinjen trošak koji se odnosi na napred predviđene radnje.

X DOKUMENTACIJA ZAHTEVA ZA NAKNADU ŠTETE

Član 26.

Radi omogućavanja osiguravaču da zahtev za naknadu štete odmah uzme u postupak kao i utvrđivanja obaveze osiguravača da izvrši naknadu neophodno je dostaviti svu raspoloživu dokumentaciju i prepisku sa vozarima, čuvarima i trećima a naročito:

-originalnu polisu ili certifikat osiguranja,

- original ili kopiju fakture otpreme, zajedno sa specifikacijom otpreme i/ili iskaze težine,
- originalni tovarni list, teretnicu i/ili neki drugi ugovor o prevozu,
- račun štete,
- zapisnik o šteti ili neki drugi dokumentovani dokaz iz kog se vidi uzrok i obim gubitka ili oštećenje,
- brojački listić i iskaze težinena konačnom odredištu,
- korespodenciju vođenu između vozara i drugih strana u pogledu njihove odgovornosti za gubitak ili štetu.
- ostaluu dokumentaciju na osnovu koje se može ustanoviti mesto, vreme, uzrok i visina štete.

XI OSIGURANI IZNOS I PREDNOST OSIGURANOG PREDMETA

Član 27.

Iznos na koji su roba i interesi uz robu osigurani, prema ovim uslovima, predstavlja osigurani iznos, odnosno sumu osiguranja.

Osiguravač je obavezan da štetu pokrivenu osiguranjem naknadi osiguraniku samo do osiguranog iznosa koji je naveden u ugovoru o osiguranju.

Ako je osigurani iznos manji od stvarne odnosno ugovorene vrednosti pošiljke osiguravač će osiguraniku naknaditi srazmerni dio štete između osiguranog iznosa i stvarne odnosno ugovorene vrednosti pošiljke.

Isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguravača, u granicama isplaćene štete, sva prava koja osiguranik ima prema licima odgovornim za štetu.

XII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28.

1. U slučaju spora između ugovarača osiguranja, odnosno osiguranika i osiguravača, nadležan je osnovni sud prema sedištu Osiguravača.
2. Ovi uslovi za osiguranje robe u prevozu stupaju na snagu danom donošenja.